

rendőzjáték...
128 sz. B,
elsőszor,
helyárak-
Bérletszűnet-
érsékelt hely-
apibéret 127
let 128 sz. B,

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop. (Brassai-utca) 10.
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558
Kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

Dr. Rákosetter Róbert

Budapest

Egész évre	—	—
Félévre	—	460
Negyedévre	—	240
Egy hónapra	—	85
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 4 lei	—	—
Bukarestben	—	5.—
Csehszlovákiában		
Egy hónapra	—	ck 35.—
Egy szám	—	1-50

1925 május 27 Szerda

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 122 szám

5685. Szivan 4

A mi költségvetésünk

Azok a rendkívül biztató hírek és jelentések, melyek az utóbbi hetekben Palesztinából érkeztek, két olyan eseményről is beszámoltak, amelyek gondolkodóba kell, hogy ejtsenek minden cionistát.

Az egyik esemény a palesztinai tanítók sztrájkja. A palesztinai tanítók, akikről köztudomású, hogy az ország legjobb és leglelkesebb nemzeti elemei közé tartoznak, hosszú nélkülözések után kénytelenek voltak ehhez a végső eszközökhöz folyamodni. A sztrájk Szokolov közbelépése révén ugyan rövidesen véget ért, de miként a palesztinai közvélemény, melyet a már befejezett tanítósztrájk még hosszú ideig foglalkoztatott, úgy mi sem térhetünk egyszerűen napirendre ezen esemény fölött, amely élesen megvilágítja a cionista építőmunka mai helyzetét és pénzügyi költségvetésünk elégtelenségét.

A cionistaszervezet költségvetése egy lényeges pontban különbözik a rendes állami költségvetésektől, bár feladata egy államháztartás feladatánál inkább nagyobb, mint kisebb. Az állam a kiadásokból indul ki és a kiadások arányában megfelelő bevételeket igyekszik biztosítani.

A cionista szervezet kénytelen az előrelátható bevételekből kiindulni és ezeknek megfelelő kiadási tételeket felállítani. Megkísérelte ugyan a háboru utáni első években, hogy az államháztartás elveit megvalósítsa, de ez a kísérlet nem sikerült. A Keren Hajjesszód bevételei olyan lényegesen maradtak az előirányzott költségek mögött, hogy akarva, nem akarva az ellenkező elvhez kellett visszatérni. Ezután az utolsó évek tapasztalatait vették alapul, mert feltételezték, hogy ugyanaz az összeg lesz elérhető továbbra is. Megkísérelték, hogy a kiadásokat — már amennyire lehetséges — az elégtelen bevételekhez alkalmazzák. Ez ugy történt, hogy az iskolák költségvetését ülésről-ülésre redukálták és végül minden újabb kolonizációs tevékenységről le kellett mondani és a folyó évre felállították az ugynevezett konszolidációs budgetet, amely csak a meglévő mezőgazdasági telepek megerősítésére szorítkozik.

Ez már önmagában véve is nagyon szomorú állapot, mert a mi költségvetésünk még egy lényeges pontban különbözik (vagy legalább is kellene különböznie) más állami költségvetésektől. Ezek elvileg mindig konszolidációs költségvetések, melyek egy már meglévő ország háztartását rendezik. A mi költségvetésünk egy felépítendő ország részére van előirányozva és így természeténél fogva nem a meglévőnek biztosítása, hanem felépítése a főfeladata. Nekünk újat kell teremtenünk, mindent előről kezdenünk, évek alatt évszázadok mulasztását pótolnunk és ezért nálunk egy konszolidációs budget önmagában már a legnagyobb megalkuvás, mely lemondást jelent a legfontosabb feladatok teljesítéséről, amely éppen ezért csak kivételesen és átmenetileg tartható fenn.

A tanítók sztrájkja azt mutatja, hogy még ezt a redukált konszolidációs költségvetést sem tudják minden pontban fedezni a Keren Hajjesszód bevételei. És még egy palesztinai hír mutat rá erre az aggasztó körülményre. A Keren Hajjesszód legutolsó jelentéséből ugyanis azt látjuk, hogy a bevándorlási departement, a bevándorlás váratlan nagy fellendülése következtében lényegesen túl kellett, hogy lépje előirányzott költségvetését. Ez a nagy bevándorlási szám az utóbbi évek legörvendetesebb eseménye. De ugy látszik, olyan terheket ró a Keren Hajjesszód által fentartott bevándorlási intézményekre, amelyeket a mostani bevételek mellett a Keren Hajjesszód nem tud vállalni.

De hát lehetséges ez? Lehetséges az, hogy midőn a cionista vezetőségnek sikerült a legnagyobb nehézségek leküzdése után megnyitnia az ország kapuit egy nagyobb számú alija számára, ne legyen elegendő pénz a megérkező informálására, a chalucok ideigienes elhelyezésére? És lehetséges az, hogy tanítóink Palesztinában, héber kulturánk chalucái, hónapokon át ne kapják meg szerény fizetésüket? És általában szabad-e, hogy továbbra is fennálljon az a visszas helyzet, hogy költségvetésünket eddigi elégtelen bevételeink szabják meg, nem pedig az országepítő munka szükséglete?

A mi feladataink sokkal nagyobbak, mint a meglévő konszolidált államok feladatai. Szabad-e tehát megtörténnie annak, hogy továbbra

is fojtogató konszolidációs budgettel dolgozzunk és hogy még ezen budgetet se tudjuk fedezni? Igaz, nem áll rendelkezésünkre sem adóvégrehajtó, sem rendőrség. Mi csak egyre építhetünk: a zsidó nép lelkiismeretére. De ez a lelkiismeret kell, hogy megmozduljon, ha azt halljuk, hogy éheznek a palesztinai tanítók, ha azt halljuk, hogy nincs elég pénze a Keren Hajjesszódnak a chalucok elhelyezésére. A XIV. kongresszus előtt állunk, amely meg fogja alapítani a cionista világszervezet új költségvetését. Egyedül tőlünk függ és a következő hónapok Keren Hajjesszód bevételeitől, hogy új-ból a megállás, a „konszolidáció“ fejlődés helyegét fogja-e magán viselni, vagy pedig a felépítés teremtő jegyét. Dr. H. J.

Százezren bolyonganak Kinosakái mezőin

Éhínség fenyegeti a földrengéstől sújtott területek lakosait

(Tokió május 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A vasárnap éjszakai földrengésről újlag azt jelentik, hogy egymásután huszonöt földlökést érezték. A legerősebb az első és a második földlökés volt, amelyeknek hatása alatt Kinoszakai és Tojokai városok csaknem pillanatok alatt omlottak össze. A további földlökések lényegesen gyengébbek voltak. Az áldozatok számáról kiadott jelentések ma

ezerkétszázhuszonnégy ház dőlt be és ezeregyszáz hetvenkettő hamvadt el.

A hajléktalanul maradt lakosok száma meghaladja a százezeret.

Ezek most egy szál ruhában, sőt minthogy a földrengés éjszaka történt, sokan egy szál ingben bolyonganak a mezőkön. Minthogy az élelmiszerkészletek is elpusztultak és mivel a földrengéstől sújtott területeket senki nem meri megközelíteni, féltő, hogy azok, akik a katasztrófát túlélték és a veszélyeztetett zónán belül tartózkodnak,

az éhínség áldozatává esnek.

A Kormány repülőosztagot küldött Tokióból Kinoszakai és Tojokai fölé, azzal a rendeltetéssel, hogy szálljanak le olyan mélyre, amennyire csak lehet és dobjanak le élelmiszereket.

újabb ötszázhuszonhat halottról számolnak be.

Ezek közül negyvennyolcan Tojokaiában, kétszázszáz Kinoszakaiában haltak meg. A környező községekben kétszázhetvennyolcan estek a földrengés áldozatául. Rendkívül nagy kárt okoztak a földlökések az épületekben is. Tojokaiában hatvan ház omlott össze és ezeregyszáz égett le. A kisebb falvakban

Oroszország és Csehszlovákia harca Ruszinszkoért

Miért nem jutottak a cionisták mandátumhoz Ruszinszkoiban

(Ungvár, május 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A ruszinvidék jövője még nincs eldöntve, hiszen a békeszerződés értelmében a terület népszavazás útján maga fog dönteni arról, hogy melyik szláv államhoz óhajt tartozni. Tulajdonképpen a probléma nem olyan egyszerű, mert ezen a területen a ruszinokon kívül számbelileg igen jelentékeny és kulturában, vagyonban eléggé erős zsidóság és magyarság is él. Ennek ellenére a területre csak három szláv ország tarthat igényt: Csehszlovákia, Lengyelország és legújabbán Oroszország.

Nem érdektelen, hogy az oroszok azzal indokolják jogait Ruszinszkojára, amivel annak idején a béketárgyalásokat megelőzően a csehek is operáltak s régi hivatalos magyar statisztikákat vettek elő, amelyek az 1880-as évek végéről származnak és bennük kimutatták, hogy a mostani szinmagyar helyek negyven évvel ezelőtt még ruszinok voltak, mert például Tiszaujváros lakosságának 1886-ban 52 százaléka volt ruszin.

Az oroszok most ugyanennek a taktikának ügyes alkalmazásával — a vallási szempontokat dobják előtérbe. Kimutatják, hogy Ruszinszko lakosságának igen jelentős része görögkeleti és így természetesen orosz.

Az oroszok arra a tényre is hivatkoznak, hogy az utolsó választások alkalmával Ruszinszkoiban a szavazatok 60 százaléka a kommunista pártra esett.

Félhivatalosan arról suttognak, hogy a cseh kormányköröknek végső esetben nem volna ellenük, hogy Oroszország tegye rá kezét a területre, mert ezen keresztül közelebbi gazdasági kapcsolatot remélnek a szovjettel, titokban arra számítanak, hogy így a földrajzi közellét következtében termékeiket sokkal jobban tudják elhelyezni Oroszországban, mint a többi államok. Ez a gazdasági előny pedig, véleményünk szerint, felér a bolszevista veszedelem ményünk szerint, felér a bolszevista veszedelem közelségével, amelyet ők különben sem látnak túl

ságosan sötét szinben.

Ennek ellenére azonban a csehek mindent megtesznek, hogy saját pozíciójukat megerősítsék Ruszinszkojában. A legutolsó választásokon azonban éppen ezzel az erőfeszítéssel ellenkező hatást értek el és végeredményben okozói voltak annak, hogy a szavazatok nagyon nagy része — tisztára a csehekkel szemben való dac kifejezéséül — a legszélső baloldalra toldott el.

A választások vezetésének mikéntjére érdekes világot vet az alábbi kis eset:

Egy mandátum megszerzéséhez pedig huszezer szavazatra volt szükség. A zsidók egyik pártjának, a cionista pártnak, 18.000 szavazata volt Ruszinszkojában. Kétségtelenül ez volt a legnagyobb töredék, mert a mögötte következő cseh nemzeti párt listájára csak 15 ezer szavazatot esett. Mindenki biztosra vette, hogy a cionistáknak jut a kilencedik mandátum, a választási hatóságok azonban így érveltek:

A cionista párt szavazatait nem lehet töredéknek számítani, mert sehol másutt nem állítottak listát, sehol másutt szavazatokat nem kaptak. A cseh nemzeti pártnak viszont az ország minden területén szerepeltek listái. Csehszlovákiában magában több százezer szavazatot esett rájuk, ezt a 15 ezer voksot tehát feltétlenül töredéknek lehet tekinteni. Minthogy pedig ilyen korrekúra után ez a 15.000 szavazat volt a legnagyobb töredék, 18 ezer cionista szavazó nem kapott mandátumot, de 15.000 cseh nemzeti szavazatnak képviselője van a parlamentben.

Sülyed Helgoland

Hamburg, május 26. Ma egy bizottság vonult ki innen Helgoladba, azzal a céllal, hogy a veszélyeztetett partrészeket elzárja a forgalomtól. Helgoland északi része fokozatosan tűnik el a tengerben.

május 26
kalmár. Mo-
alkalmazva
William
Harry

május
II. rész, 9
Indiában, a
Évi. Az utolsó,

Fattynak
6 fel-
Fatty.
28. Egy iz-
9 f. l.
rendező:
Strang.

eplice

ku-
ellátás
üti uta-
ények.

ögazgatóság
ea-Mare.

meg!

SFURIM
génye

iske

nyelven.

ej.

vosztályában.

BERG

al. R. Ferd. 14.

iol
aj III.

szobákkal ren-
tengeri fürők.

Szakadás előtt a dési hitközség?

A pártok vezetői nyilatkoznak az Uj Keletnek. Kilencvenegyen jelentették be kiválásukat a hitközségből

(Dej-Dés, május 26. Az Uj Kelet kiküldött munkatársától.) Néhány hét előtt a szamosmenti kis város zsidósága új vezetőséget kapott és azóta Dés zsidó belső életében a pártoskodás vihára erősebben hullámzik. A régi, nagy askenáz multu hitközségben, ezuttal a szefárd elem jutott túlsúlyra és — a választással elégedetlenek szerint — ez a szefárd siker csak azzal volt elérhető, hogy a hitközség főrabijja, Paneth Ezechiél a lelki presszió legkülönbözőbb eszközeivel bírta rá az embereket a mostani rezsim képviselőire való szavazásra.

A rabbi — azt mondják — ezuttal azért volt különösen angazálva a választás kimene- telében, mert siettetni akarta a hitközség egy régebbi határozatának végrehajtását. Dés hitközsége ugyanis két évvel ezelőtt a rabbi legidősebb fiát, a marosújvári főrabbit, rabbihe- lyettesnek választotta. A hivatal betöltése azon- ban késett, mert hiány volt megfelelő lakásban és ami fontosabb, a hitközségnek az új alkal- mazott fizetésére még nem volt költségvetési fedezete. A dési főrabbi azonban sürgősnek ta- lálta most már fia idehozatalát és a legutóbbi választást a dájeni „probléma“ jegyében irá- nyította. A papi beavatkozás ellenhatásaként a hitközségi tagok közül kilencvenegyen, Wein- berger Samu, egykori elnök vezetésével beje- lentették a hitközségből való kiválásukat.

Ez a szokatlan eset arra indította az Uj Ke- letet, hogy a dolgokat a helyszínen ismerje meg és egyuttal járuljon hozzá, hogy ebben az ér- demes zsidó közületben az egység ismét helyre- álljon. Megszólaltattuk az újonnan megválasz- tott elnököt, ennek elődjét és a cionisták har- cos vezetőjét is. A főrabbit is meg akartuk szólaltatni, azonban a rendelkezésünkre álló idő alatt — egész vasárnap délután — a főrabbi öt házasságkötésnél funkcionált és nem volt módja, hogy ebben a fontos ügyben nyugodt eszmecserét folytasson.

Ime álljanak itt sorjában a nyilatkozatok:

A volt elnök nyilatkozata

Rosenzweig Jakab negyven éve, hogy Désen zsidó ügyekkel foglalkozik, husz esztendőig pedig a zsidó hitközség élén töltött. Szepességi ember, héber és általános kulturája zsidó okos- sággal párosul, lehiggadt, bölcs ember, aki or- szágos zsidó ügyekben is mindig megtalálta a helyes utat. A dési ügyekről ezekben összegezte véleményét:

— Különböző világfelfogású emberek közössé- gében csak természetesnek találom a váltógazda- ság módszerét. Azonban az utóbbi választás ellen komoly kifogásaim vannak. A hitközségi élet- ben körül van határolva egyfelől a rabbi, más felől a hívők joga. A lekipásztor jogait szaba- don gyakorolhatja, de nem találom helyesnek, hogy — mint ebben az esetben — a rabbi konfiskálja a hívők jogait. Ezuttal a rabbi olyan eszközökkel bírta rá a híveket a mostani rezsim embereire való szavazásra, amelyek sem általános, sem vallási érdekeket nem szolgáltak, hanem azt a gyanút kelthetik, hogy az ügynök családi háttere van. Ez magyarázza azt a szo- katlan elégtelenséget, amelyet a mostani vá- lasztás okozott. A rabbi fia idehozatalával ál- talában mindenki meg van elégedve, jóra való, képzett ember, akinek az érdekében, elnökségem idején, én magam visszavonattam egy ellene irányuló petíciót. Azonban nem találtam nagyon sürgősnek az idejövételét, minthogy amugy is jó állásban van, viszont a hitközségnek egyéb gondjai mellett ügyelnem kellett arra, hogy az új dajen teljes közmegeledés mellett vonul- jon be a hitközségbe. Rabbinknak azonban, ugy látszik, sürgős volt az ügy. A választás előtt többen azzal jöttek hozzám, hogy elnöké- való megválasztatásom biztos, ha én magam is a rabbihe lyettes sürgős idehozatala mellett fog- lalok állást. Én azonban megválasztatásomat feltételhez nem engedtem kötni. A nyolevanegy tag kiválását az új elnök nyomban elfogadta, amit szintén nem tartok alkotmányosnak, mert a választmány véleményét is ki kellett volna kérni. Pártközi megbeszélést javasoltam a béke érdekében és azt hiszem, hogy a szükséges jó- indulat mellett ez meg fogja hozni a békét.

Mit mond az új elnök?

Ordentlich Ferenc, az újonnan megválasz- tott hitközségi elnököt vállalata irodájában ke- restük föl.

— Azt mondják — kezdi — hogy az új vezetőség miatt fölborult a hitközségi élet egyensúlya. Előzőm, Rozenzweig Jakab iránt a legnagyobb megbecsüléssel viseltem, nem- csak mint ember, hanem mint közéleti sze- replő iránt is és meg vagyok róla győződve, hogy ha személyi okok közre nem játszottak volna, ma is ő állana a hitközség élén. Ami a rabbi- helyettesi állást illeti, keresve sem találhattunk volna különb embert a dési beszidin kiegészi- tésére, mint a marosújváriak papját. A kivá- lást, őszintén megvallva, nem vehetem komo- lyan, mert nincs elvi alapja és meg vagyok győződve róla, hogy a békét helyre is fogjuk állítani.

A cionista álláspont

Dr. Harsányi Jenő, a cionisták egyik ve- zető embere, a helyzetet röviden jellemezte:

— A zsidóság itteni rendszere, etikája és intézményeinek kezelése olyan, hogy katasztró- fától lehet tartani. Az itteni nemzsidó kisebbsé- gi egyházak sokkal kisebb költségvetéssel elsősorú iskolákat és intézményeket tartanak fenn, míg a mi négyezer tagból álló hitközsé- günk a legegyszerűbb oktatást szolgáló iskolát sem volt képes felépíteni. A gettónyomor ter- peszkedik mindenfelé, holott van elég munka-

A magyar ellenzék bevonul a parlamentbe

(Budapest, május 26. A parlament ellenzéki blokkja, amely már hónapok óta távollattja magát az ülésektől, tegnap, a fővárosi választások eredményére való tekintettel, elhatározta, hogy a passzivitást feladja és felhatalmazza a kebelébe tartozó képviselőket, hogy a nemzet- gyűlési tárgyalásokon résztvegyenek. A passzivitás megszüntetése politikai körökben nagy fel- tűnést keltett és élénk kommentálásokra adott alkalmat. Bizonyosra veszik, hogy az ellenzék bevonulásával újra megkezdődnek a szenvedélyes politikai debattok.

Budapest, május 26. A passzivitásból kilépő ellenzék ma délelőtt megjelent a Házban. Peidl Gyula, a visszatérő pártok nevében ünnepélyesen bejelentette a passzivitás megszüntetését és ennek indokait. Az ellenzék azért tért vissza a parlamentbe, hogy még egy utolsó kísérletet te- gyen a tárgyalás alatt lévő választói javaslat elfogadása ellen.

Áll a harc

a bécsi munkások és kampóskeresztesek között

Eltemették a bécsi kampóskeresztesek áldozatát. A bécsi munkásság a reak- ciós alakulatok feloszlását követeli. Kilenc letartóztatás

(Bécs, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet hírt adott már a kampóskereszteseknek mödlingi hősködéséről. A fiatal reakciók felfegy- verkezve rohanták meg a gyári munkások negyedét és itt mitsem sejtő munkások közül többeket véresre vertek. A mödlingi pályaudvar közelében Leopold Müller szociáldemokrata városi tanácsost fogták el a kampóskeresztesek, előbb összeszurkálták, majd egy lövéssel terítették le a szerencsétlent. Müllert azonnal bevitték a bécsi sebészeti klinikára, ahol nyomban meg is operálták, de nagy vérvesztessége következtében már nem lehetett rajta segíteni. A szerencsétlen ember, aki úgy került ki az utcára, hogy a nagy láрма hallatára ágyából kelt fel, va- lósággyal orvtámadás áldozata lett.

Félholtra vert kampóskeresztesek

A halál híre a mödlingi és bécsi szociálisták között óriási megbotránkoztatást keltett. A munká- sok elhatározták, hogy gyászuk jeléül azonnal le- teszik a munkát. Nyomban felvonultak a mödlingi pályaudvarral szemben lévő Brunner-féle sörgyár tágas udvarára, ahol impozáns gyászünnepséget ren- deztek a legyilkolt községi tanácsos emlékére. A gyűlés résztvevői közé azonban befurakodtak kampóskeresztes fiatalok is, többek között Rudolf Schüller husz éves technikusi, aki az egyik szónok beszéde közben agresszív megjegyzést tett a mun- kásságra. Erre a körülálló munkások megragadták és öklükkel több csapást mértek rá. A fiatalok egy- egyen akarták tuskolni a tömegből, ő azon- ban hátsó zsebébe nyúlt, kivette revolverét és ki- jelentette, hogy aki hozzányúl, nyomban leteríti. Egy lövést is tett, ez azonban senkit sem talált.

A tömeg erre újra rávetette magát Schullerre, akit földre tepertek és addig verték, amíg elvesz-

erő és áldozatkészség arra, hogy intézményein- ket korszerűen kiépítsük. A hitközség semmit nem tett az óvoda visszaszerzése ügyében, ho- lott mint jogi személy sikerrel interveniálhatott volna. Nincs leányiskolánk, idegenbe kell kü- ldeni leányainkat, holott a rájuk költött tan- pénzekből a legjobb iskolát tudnánk fenntartani. Nem kellene irniok szombaton és zsidó szellem- ben nevelkedhetnünk.

Egyetlen vigaszunk az ifjuság, amely át van itatva a zsidó nemzeti gondolattól. A mostani rezsimtől nem várhatjuk el ideáink megvalósi- tását, de éppen azért fokozottan kell dolgoz- nunk, hogy a zsidó népi gondolat minél na- gyobb tért hódítson.

Ez a három nyilatkozat rávilágít a dési hit- község bomlásának okaira, de egyben rámutat arra is, hogy megvan a készség és hajlandóság az egységre, amire ezekben az időkben minden- képpen inkább van szükség, mint világnézletek miatt való széjjeltagoltságra és elkülönödé- sre.

Mindenesetre meg kell állapítanunk, hogy az új vezetőség olyan választási eszközök igénybevételével jutott a hitközség élére, amely élesen ellenkezik a zsidó hitközségek demokra- tikus szellemével. S ha az új vezetőség az el- nök nyilatkozata értelmében csakugyan a békét akarja szolgálni, úgy legelső kötelessége, hogy utat engedjen a hitközségi tagok szabad és minden lelki pressziótól mentes véleménynyil- vánításának. A zsidóság új helyzete ma már olyan kulturális, gazdasági és szociális földatok elé állítja a hitközségeket, amelyek parancsolón követelik, hogy a hitközségi életből száműzze- nek minden olyan személyi érdekpolitikát, amely — mint jelen esetben is — a hitközség fölbomlására vezethet. (sz. i.)

két súlyos esetben. már említett Schüller- san megbeszélte. M fekszik. Egy másik demokrata rendező

A rendőrség fo is letartóztatásokat ték: Ferdinand Ra Bartells építészeti és Rudolf Meiszel

Müller temetése ment végbe a bécs résztvétele mellett Gyermekbarátok temetés impozáns nagyobb és legn Strassen, a Ringe Rennweggen egézet dozat holttestét elé

A Zsidó temesv

A bánági ifju fe

(Timișoara-T Kelet tudósítóját zeti Szövetség sárnap, e hó 24 lését, amelyen a járól számoltak munka utját jel

A szövetség Barissziák és konferenciát. A konferenciája a szervezeti prob hangu határoza sági körzet köz lamennyi báná ügyeleti jogával meg. Az Avivá elvégzett munk sedéssel határoz a legteljesebb folytatni. A ké renciája az erd gáló központi

A helyi cso központ kiküld öt órákor nyit Rothbart el kal beszélt a S tatta az elmúlt eseményeit és nemzeti alapon

Az elnöki lyok jelentéseit beszámoló, a p a Keren Hajje csoport jelenté káról számolta közönsége lelki ményes munk

A közgyűl vezetőséget, a lett. Ügyveze tott, hanem u ság fogja ezt Sándor Arnold rossá: Braun és Blum Mór Keren Kajeme Uj kor pénzta tották meg. V választmányt

Este a B rendezett, am böző szervez

Némets

Genf, má mai ülésén E tentette, hogy kel való ha antantdelegat ték tudomást országának tud a legnagyobb

Figyeljen a címre, **F. Markovits, ékszerész** Mindenki meggyőződhetik, hogy ajándéktárgyait, arany, ezüst és brilliánsárukban — legolcsóbban nálam szerezheti be.

ne tévessze össze más névvel

Wesselényi M.-u. No. 20.

Mindenki meggyőződhetik, hogy ajándéktárgyait, arany, ezüst és brilliánsárukban — legolcsóbban nálam szerezheti be.

gy intézményein
hitközség semmit
ése ügyében, ho-
interveniálhatott
legenbe kell kül-
juk költött tan-
duánk fentartani,
és zsidó szellem-

ság, amely át van
attól. A mostani
eánk megvalósi-
tan kell dolgoz-
adolat minél na-

világít a dési hit-
egyben rámutat
ég és hajlandóság
időkben minden-
mint világnézetek
elkülönödsére.

lapitanunk, hogy
lasztási eszközök
özség élére, amely
özségek demokra-
vezetőség az el-
sakugyan a békét
kötelessége, hogy
tagok szabad és
es véleménynyil-
elyezte ma már
szociális feladatok
helyek parancsolón
életből számuizze-
ri érdekpolitikát,
is — a hitközség
(sz. i.)

entbe

k óta távollartja
ettel, elhatározta,
hogy a nemzet-
rökben nagy fel-
hogy az ellenzék

nt a Házban. Peidl
megszüntetését és
olsó kísérletet te-

k között

tasság a reak-
ztatás

a mödlingi kórházba,
lapota életveszélyes,
lenet után Mödling

ak egy Schultz nevű
nívóan viselkedett.
rel akart védekezni,
Agyba-főbe verték
emnekülését, hogy
san elrobogott vele.

is felelős Müller
ásáért

selő tartott beszédet
ese közepette köve-
és kampókeresztes
ödlingi támadók le-

osztrák hadügymí-
atott fel amellet,
fegyveres támadás
et elsősorban a tette-
akik mögöttök álla-
éri ezek miatt, mert
n az igyekezetükben,
ek.

ugalomra intette a
iben beszéltek Chris-
és Hermer országos

Letartóztatások

öt embert tartózt-
hogy résztvettek
gyilkolásában. Ezek
d Wagner, Karl
ohan Wremel. A
niáltak, ezek közül

it, arany, ezüst
n szerezheti be.

két súlyos esetben. A kampókeresztesek közül a már említett Schällerer kívül Steingruber is súlyosan megsebesült. Mindkettő a mödlingi kórházban fekszik. Egy másik szobában Paul Berger szociáldemokrata rendező fekszik életveszélyes sérüléseivel.

A rendőrség folytatja a nyomozást és Bécsben is letartóztatásokat eszközölt. Letartóztatásba helyezték: Ferdinand Rappel magántisztviselőt, Friedrich Bartells építészeti rajzoló, Eduard Whidhas diákok és Rudolf Meiszl szedőt.

Eltemetik Müllert

Müller temetése vasárnap délután négy órakor ment végbe a bécsi és környékbeli munkásság óriási részvétele mellett. Müller holttestét a mödlingi Gyermekbarátok Otthonában ravatalozták fel. A temetés impozáns menete végighaladt Bécs legnagyobb és legnépesebb utvonalaiban, a Kärntner-Strassen, a Ringen, a Schwarzenberg-Platzon, a Rennwegen egészen a krematóriumig, ahol az áldozat holttestét elégették.

A Zsidó Nemzeti Szövetség temesvári csoportjának közgyűlése

A bánsági ifjusági szervezetei körzeti konferenciát tartottak

(Timișoara-Temesvár, május 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség temesvári helyi csoportja vasárnap, a hó 24-én tartotta évi rendes közgyűlését, amelyen az elmúlt év elvégzett munkájáról számoltak be és az ezután elvégzendő munka újját jelölték ki.

A szövetség gyűlését megelőzően a bánsági Barissziák és Avivák tartottak külön-külön konferenciát. A Barisszia bánsági körzetének konferenciája a cionista ifjuság kulturális és szervezeti problémáival foglalkozott és egyhangú határozattal kimondotta, hogy a bánsági körzet központjává Temesvárt teszi és valamennyi bánsági Barisszia irányítási és felügyeleti jogával a temesvári Barissziát bizza meg. Az Avivák konferenciája a múlt évben elvégzett munkáról számolt be és nagy lelkesedéssel határozta el, hogy a cionista munkát a legteljesebb áldozatkészséggel fogja tovább folytatni. A két ifjusági csoport közös konferenciája az erdélyi zsidó ifjuság nevelését szolgáló központi könyvtár problémáit vitatta meg.

A helyi csoport évi közgyűlését, amelyen a központ kiküldöttei is résztvettek, délután fél-öt órakor nyitotta meg Rothbart Jakab elnök. Rothbart elnök lendületes és meleg szavakkal beszélt a Szövetség munkájáról, felsorakoztatta az elmúlt év zsidó szempontból kimagasló eseményeit és pregnáns szavakkal jelölte ki a nemzeti alapon álló zsidóság útját.

Az elnöki megnyitó után az egyes alosztályok jelentéseit olvasták fel sorra. Minden egyes beszámoló, a pénztárjelentés, a Keren Kajemet, a Keren Hajjeszód, az Uj kor és a két ifjusági csoport jelentései eredményes és tartalmas munkáról számoltak be. A közgyűlés nagyszámú közönsége lelkes tapsokkal honorálta az eredményes munkák beszámolóit.

A közgyűlés végén megválasztották az új vezetőséget, amelynek elnöke Rothbart Jakab lett. Ügyvezető-elnököt a gyűlés nem választott, hanem úgy határozott, hogy egy bizottság fogja ezt a teendőt ellátni. Alelnökök: Sándor Arnoldot és dr. Weil Adolfot, pénztárrossá: Braun Ernót, ellenőrökké: Körper Mór és Blum Mór, ügyésszé: dr. Weisz Arturt, Keren Kajemet biztossá: dr. Briszket Ezékielt, Uj kor pénztárosává: Manheim Lajost választották meg. Választottak még egy hatvantage választmányt is.

Este a Barisszia jól sikerült kommerszet rendezett, amelyen a temesvári zsidóság különböző szervezeteinek képviselői is megjelentek.

Németország lemond a vegyi háborúról

Genf, május 26. A leszerelési konferencia mai ülésén Eckhardt német megbízott bejelentette, hogy hajlandó aláírni a vegyi szerekkel való hadviselést eltiltó egyezményt. Az antantdelegátusok annál nagyobb örömmel vették tudomásul ezt a kijelentést, mert Németországnak tudvalevőleg valamennyi állam között a legnagyobb fejlettségű vegyi ipara van.

Felmentették Zelea Codreanut

Az esküdtek verdiktjét nagy lelkesedéssel fogadták

(Turnu-Severin, május 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Zelea Codreanu per háromnapos tárgyalása, de főleg az ügyész védőbeszédnek is beillő vádbeszéde után, előrelátható volt, hogy Corneliu Zelea Codreanut az esküdtek fel fogja menteni. Tekintettel arra, hogy az esküdtek verdiktje megfelelőbbé tehető, nincsen helye az ítélet kommentálásának. Egyébként a jelenlegi atmoszféra egyáltalában nem alkalmas ennek a tisztán politikai háttérű bűnpernek megfelelő méltatására. Az esküdtek verdiktje elhangzott és a turnu-severini ügyesség lakója, nemzeti hősként hagyta el a börtönét.

A per utolsó napjáról alábbi részletek tudósításunk számol be:

A mai tárgyalás megnyitása után Cuza professzor fia, Paulescu egyetemi tanár nevében deklarációt olvasott fel. A deklaráció kéri Zelea Codreanu felmentését. Ezután az elnök Manoliu tengerészkapitány-nak adja meg a szót, aki

lelkes beszédben ismerteti Codreanu nemzeti tevékenységét s az ifju diákvézért nemzeti hősnak állítja be.

Blanariu diák és Octavian jasi kereskedő, akik mint önkéntes védők vettek részt a tárgyaláson, szintén a felmentés érdekében emeltek szót.

Ezután Sumuleanu egyetemi tanár tartotta meg védőbeszédét. Védőbeszédében kijelentette, hogy Zelea Codreanut a legnagyobb román hősök egyiké-

nek tartja. Stefanescu egyetemi tanár kijelentette, hogy a román nép történelmében Codreanu vezetőszerepet van hivatva betölteni.

A védőbeszéd alatt a terem atmoszférája egyre izgatottabb lesz. Minden egyes védelmi megnyilatkozás olajat csepegtet a hallgató közönség tulfűtött szenvedélyére.

Stefanescu egyetemi tanárt saját védőbeszéde annyira felizgatja, hogy összeesik.

Az elnök kénytelen a tárgyalást néhány percre felfüggeszteni.

A tárgyalás újra megnyitása után Cuzaé a szó, aki délelőtt tizenegy óráig beszélt. Az esküdtek ezután itélethozatalra vonultak vissza és délután öt óráig tanácskoztak.

A terem közönsége órákon keresztül feszült csendben várta az esküdtek verdiktjét.

Pontban öt órakor megjelent az elnök a teremben s kihirdeti az esküdtek verdiktjét, amelynek alapján a bíróság Zelea Codreanut felmentette a vád és annak következménye alól.

A felmentő ítéletet a hallgatóság óriási tapsviharral honorálta. Codreanut azonnal szabadlábra helyezték, de egyelőre még néhány napig Turnu-Severinben marad, mert ott fogja megtartani esküvőjét Motza diákvézér hugával.

Ujabb fordulat előtt a Reinitz-ügy

(Kassa, május 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Szatmáron lezajlott Reinitz-ügynek folytatása következik Kassán. A kassai rendőrigazgatóság bünyügyi osztályának vezetője, Pongrác rendőrtanácos, több hetes, a legnagyobb titokban lefolytatott ujabb nyomozása azzal a váratlan, meglepő eredménnyel járt, hogy három Kassán elkövetett Reinitz-gyilkosság minden részlete napfényre került. Ma délelőtt nagyszabású helyszíni szemle folyt le a bankói erdőszegben, azon a helyen, ahol Szmuk és Lebovits holttestét feltalálták, amelyen résztvett Pongrác rendőrtanácsos és Pacay rendőrkapitányon kívül a bünyügyi osztály több detektívje és huszonöt főnyi rendőrlegénység, valamint Martinek főállományú és Vosahlik vizsgálóbíró. Az ügy részleteiről a kassai rendőrség a nyomozásra való tekintettel még nem adott ki nyilatkozatot.

Heves vita a kamarában a szászok lojalitásáról

Manlu éles kritikája a közigazgatási javaslatról

(Bucuresti-Bukarest, május 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara ma délelőtti ülésén Bratianu Vintila betérjesztette a szeszörvényjavaslatot s ezzel kapcsolatosan rámutatott ennek a javaslatnak különös fontosságára.

Ezután Leonte Moldoveanu folytatja a közigazgatási javaslatról szóló jelentését. Statisztikai adatokkal igazolja, hogy a román kincstár óriási összegeket költ a kisebbségi egyházak és iskolákra. Szerinte a felekezeti iskolák látogatottsága egyre növekszik, mégis a kisebbségi iskolafentartó egyházak panaszkodnak. Az államnak kellene panaszkodnia az ország mai kulturális helyzete miatt és nem a kisebbségeknek. A kisebbségeknek nem annyira közönségi autonómiára van szükségük, ezt csak hangoztatják, holott az a céljuk, hogy egységes politikai blokkot alkossanak. Ez azonban nem lehetséges.

A kisebbségek panaszai a népszövetségnek és a külföldi fórumoknál nemcsak hogy nem jogosak, hanem sértők az államra nézve, amely a legnagyobb figyelmet fordítja a kisebbségi iskolák és egyházakra. Ezután kijelenti, hogy a szászok részéről tapasztalt ellenségeskedés csak azért van, mert meg akarják védelmezni régi privilégiumukat.

Grigorea Tripón rámutat arra, hogy a legutóbbi 30 évben a román-ság mindig maga mellett találta a szászokat a magyarok elleni küzdelmekben és mindig lojálisak voltak a románokkal szemben.

Leonte Moldoveanu: Én nem azt mondtam, hogy a szász parasztság nem lojális, én csak azt állapítottam meg, hogy egyes vezetőik hiányzik a megértés szelleme.

Vajda: Ön nem tudja, hogy állanak a dolgok. Eltávozott Erdélyből a regátba, ahol nyugodtan és jól érezte magát. Ön szökevény s így nincs felhatalmazása, hogy ezt a kérdést vitassa Erdély nevében.

Leonta Moldoveanu: Az én életemben nincs

sötét folt. Mondottam és megismétlem, hogy a szász-ság egyes vezetői nem lojálisak.

Jorga: A király szász adjutánt vett maga mellé, kijelentvén, hogy ezzel kívánja honorálni a szászok lojalitását. Ne inzultáljunk egy népet.

Leonte Moldoveanu: Hans Otto Roth az egyesülés ellen foglalt állást.

Hedrich: Ez nem igaz, mindig csak azt követelte, hogy a szász-ság ugyanazokat a jogokat élvezze, mint a magyar rezsím idejében.

Leonte Moldoveanu beszéde további folyamán analizálja a közigazgatási javaslatot és hangsúlyozza, hogy az megfelelő közönségi autonómiát biztosít.

Marzescu a kormány nevében kéri a javaslat megszavazását s ezzel a délelőtti ülés véget ért.

A délutáni ülésen Maniu a közigazgatási javaslatról szól hozzá. Azzal kezd, hogy az a véleménye, hogy a javaslatot, ha az törvényerőre is emelkedik, nem fog lehetni alkalmazni. A javaslatot alkotó elvek ellentétben vannak a nemzeti párt és a parasztpárt nézeteivel. A nemzeti párt örömmel konstatálja, hogy a parasztpárt véleménye is az, hogy a közigazgatásnak decentralizálnak kell lennie és hogy széleskörű autonómiára van szüksége. A nemzeti párt és a parasztpárt megingathatatlanul az ország politikai egységének alapján áll. Ha autonómiát és decentralizációt kérünk, még nem jelenti azt, hogy a federalizmusnak vagyunk a barátja. Az Erdélyben látottak alapján nyert tapasztalatok meggyőzték minket arról, hogy a federalista közigazgatás gátolja a lelkek egyesítését. A népnek szüksége van autonómiára, mert különben nincsen biztosítva a községek fejlődése, ez a fejlődés pedig magával hozza kulturális, nemzeti és szociális fejlődésünket. A nép kell kormányozza önmagát maga által. Az autonómiát nem terjesztették ki a regátban a nehéz körülmények miatt, amelyekben ez az országrész keresztülment.

Nagyon olcsó száraz vegyi ruhatisztítás CZINK, Cluj

Eisler Matyásné emlékezete a zsidó nőegylet közgyűlésén

Dr. Kecskeméti Lipót arcképvatoló beszéde

(Cluj-Kolozsvár, május 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári Izraelita Nőegylet ma tartotta meg tisztújító közgyűlését, amely egyben felemelő ünnepség színhelye is volt. E közgyűlés keretében leplezték le ugyanis dr. Eisler Matyásné arcképét, melyet a Nőegylet festetett meg a kiváló zsidó nagyszony emlékeztetének megörökítésére.

A közgyűlés fényét dr. Kecskeméti Lipót, nagyváradi főrabbi, részvételle is emelte, aki magas-szárnyalású beszédben méltatta azt a fáradhatatlan energiát és szeretetet, melyet dr. Eisler Matyásné a zsidó szegények emlékeztetének megörökítésére.

Kecskeméti főrabbi beszéde

— Az erkölcsi szépnak művészeté volt a tied — mondotta a főrabbi, — ami haláloból is rácsordul az életre. Szellemi keretbe fogtad össze az erkölcsi szépet, az Ur az örök erkölcsi idealizmust csokolta lelkedbe. Te voltál isten szerelmének és az erkölcsi idealizmusnak asszonya, a sinai szellem megtestesítője, édesanyja az élet jészellemének. Tragédiád az elsőbbséges lelkek tragédiája volt, mert többet akartál nyújtani az életnek, mint amennyit az élet szeszélye megengedett neked.

Dr. Kecskeméti Lipót nagy tetszéssel fogadott beszéde után dr. Eisler Matyás, kolozsvári főrabbi emelkedett szólásra, aki elhunyt feleségét Ezekiel prófétá feleségéhez hasonlította, ehhez a kötelességteljesítéshez minden szenvedésen és gyötrelmen át hű maradt asszonyhoz.

Ezekiel asszonya

— A prófétáknak — mondotta — nem szabad megsiratni az ő szívének gyönyörűségét, mert ezzel az érzéketlenséggel azt akarja elérni, hogy a tömegek érzéketlenségét felkölthesse. Én sem sirathatom meg az én szemem gyönyörűségét, hogy annál élesebben mutathassak rá arra a közönyre, amellyel a mai társadalom az erkölcsi javak és a jóság iránt viseltetik. Hány nagyrahiatott nő öröklődik fel a mai társadalmi felfogás malomkövei között abban a robotban, amelyet a férfiak, mint jobbágyi hódolatot és szolgálatot követelnek meg asszonyaiktól. A mai társadalom nem ad módot és lehetőséget arra, hogy a nő kinővelhesse szellemi életét, mint azt egy magasabbrendű társadalmi és gazdasági berendezkedés mellett tehetné. Kettős szolgátságra vannak kárhozva ma a nők: Szolgáik egyfelől a rákényszerített cicomáiknak, amelyek kihangsúlyozzák testi báját, másfelől a lemondás heroizmusában végződik s így eltompul érzelme az erkölcsi javak iránt. A mai zsidó asszony csupán külsőséges életre kényszerül, ha pedig szegény, akkor összeroskad a robot sulya alatt, mert nem fejleszthette ki a benne rejlő szellemi képességet. A dekadencia lett a zsidó nő tipikus jellemzője, pedig nincs nagyobb ellentmondás, mint zsidóság és dekadencia.

— Ezért mondom önöknek asszonyaim, — fejezte be beszédét a főrabbi — hogy elsősorban önmagukkal tegyenek jót, saját szívük beteg vergődésén könyörüljenek. Ne léha örömben, a hiúság sikereiben keressék életük célját, hanem szellemük gazdagítására törekedjenek. Ne csak a társadalmi nyomor, hanem a kollektív boldogtalanság iránt is érdeklődjenek. Amikor ezt tanácsolom önöknek, akkor boldogult hitvesemre gondolok, aki ennek az erkölcsi ideálnak megtestesülése volt. Köszönöm önöknek, akik ezt a mosolyos képet megfestették róla, köszönnet barátomnak, Kecskeméti Lipótnak, aki költői beszédben mutatott rá boldogult feleségem lelki szépségeire.

A nőegylet új vezetősége

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után dr. Eisler Matyás a titkári jelentést olvasta fel, amelynek keretében élénken mutatott rá azokra az érdekekre, amelyeket Neuberger Zsigmondné, az egy-let eddigi elnöknője, a jótehetség és a napközi otthon megteremtése körül szerzett. Sajnálattal jelenti be, hogy tekintettel megviselt egészségi állapotára, dr. Neuberger elnöknő elnöki tiszttségétől való visszavonulását határozta el s vele együtt a tisztikar többi tagjai is, így Kollár Miksáné elnöknő, Hirschler Jakabné ellenőr, Indig Zsigmondné gazda és Blumenfeld Zsigmondné. Ugyancsak visszavonulását jelentette be Zádor Benő egy-let segédtitkár és maga Eisler Matyás főtítkár is.

Hirsch Adolf felszólalása után Eisler Matyás továbbra is megmaradt titkári állásában. Kollár

Zsigmondné indítványára kimondotta a közgyűlés, hogy Neuberger Zsigmondné érdemeinek elismerésül a Napközi Otthon Neuberger Zsigmondné-Otthonnak nevezik el és az egylet örökös diszelnöknőjéül választja meg őt. Ugyancsak az egylet örökös disz-tagjává választották Kollár Zsigmondnét is.

Ezután az új tisztikar megválasztására került a sor. A tisztikar tagjait közfelkiáltással, egyhan-

Amundsen még mindig nem adott életjelt

A „Fram“ hatalmas vihart jelez az északi sarkról

(Krisztiania, május 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Amundsen sorsáról még mindig nincs semmi hír. Csupán a Jeges-tengeren veszteglő „Fram“ fedélzetéről érkezett egy dróttalan távirat, amely azt jelenti, hogy a Spitzbergák közelében erős havazás és sűrű köd van. A „Fram“ legénysége valószínűnek tartja, hogy az északi sarkon hatalmas vihar dühög és Amundsen ezért nem tud visszatérni.

Krisztiania, május 26. A „Fram“ fedélzetén rendkívül nagy az izgatottság. Minden pillanatban várják, hogy Amundsen repülőgépe feltűnjék a láthatáron. A légköri viszonyok kedvezőek és így remélik, hogy a pilóta már nagy távolságból is észreveszi a hajót.

A francia csapatok

az egész marokkói fronton visszavonultak

Repülőosztagok foglalják el a helyüket. Az angol flotta megtagadta segítségét. Súlyos támadások Painlevé ellen

(Tanger, május 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A marokkói háborúban a vasárnapi napon váratlan fordulat állott be. A francia csapatok az egész vonalon

visszavonultak,

hat községet, amelyeket a rifkabilok már hetekkel ezelőtt körülzártak, kiürítettek és további visszavonulásuk vannak folyamatban. A francia vezérkar információs irodája azzal indokolja ezt a taktikát, hogy a francia repülőknak akarnak szabadabb teret biztosítani. Eddig ugyanis azokat a városokat, amelyekben a rifkabilok vezérkara táborozott, nem lehetett bombázni, mert közelükben francia csapatok voltak elhelyezve, amelyek a bombázásnál veszélybe kerülhetek volna.

A repülőosztagok már a legközelebbi napokban felszállanak a rifkabil városok fölé és heves ostrom alá veszik azokat.

A városok lakói a pincékbe és a földalatti ka-

Hatszáz ezer lejt jegyezték le egy délelőtti Szatmáron

a Keren Hajjeszódra

Dr. Friedemann Adolf propagandautja

(Szatmár, május 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Dr. Friedemann Adolf, a Keren Hajjeszód hágaai direktóriumának vezetője, aki jelenleg erdélyi körúton van, utjában Szatmárra érkezett. A pályaudvaron, egy küldöttség élén, dr. Jordán Sándor főrabbi fogadta. A délutáni folyamán látogatást tett a neolog és az ortodox főrabbinál, valamint Princz hitközségi elnök-nél. Este szászteritikes bankettet rendeztek tiszteletére, amelyen dr. Jordán Sándor mondott üdvözlő beszédet. Dr. Friedemann meleg szavakban válaszolt. Felköszöntőt mondtak dr. Fischer József, dr. Pollák Sándor (Kolozsvár), Reich Salamon, a Mizrahi elnöke és dr. Steinberger Ernő, aki Friedemannét köszöntötte. Másnap megindultak a tárgyalások a helyi komité megalakítására. Sikertült megnyerni a Keren Hajjeszód-munkára Princz hitközségi elnököt, aki valószínűleg a Komité elnökségét vállalja. Este nagyszabású miting következett a Kereskedő Ifjak körében. Klein Vilmos megnyitó beszéde után dr. Friedemann részletesen ismertette a Palesztina-munkát és a Keren Hajjeszód eddig elért eredményeit. Dr. Pollák Sándor a következő határozati javaslatot nyújtotta be:

A gyűlés kimondja, hogy a Keren Hajjeszód-munka minden párton felül áll és mentes mindenféle politikai vonatkozásoktól. A szatmári zsidóság pártárválatra való tekintet nélkül, kötelességének tekinti, hogy Palesztina felépítésének nagy munkájában, a Keren Hajjeszód révén, résztvegyen. Ennek keresztülvitele céljából megalakítja a Keren Hajjeszód helyi munkabizottságát, amelynek tagjait megválasztja: Dr. Fischer Józsefet, Guth Lajost, Klein Vilmost, Jeremiás Zsig-

mulag választották meg. Elnök lett dr. Fischer Tivadarné. Alelnökök: Weiszbürg Emilné és Weisz Béláné. Ügyvezető-titkár: dr. Kepecs ügyvéd, segédtitkár: Sélíg Margit, pénztáros: Gutfried Adolfné, ellenőr: Katz Ignác. A napközi otthon intézője dr. Jakobi Emilné lett.

A közgyűlés dr. Fischer Józsefné, az új elnöknek köszönő szavaival végződött.

Az Uj Kelet az egy-let naplapja Szerkesztők: Giszka Felelős szerkesztő: Előfizetési árak: E 240 lejt, félsz. Az Uj Kelet cíkjéin megjelölésére

Szerda

5685 Sziván 4.
1925 május 27

csudálatosan szép műértői és kulturális Ez a váza a legnagyobb múgya föld kerekéségén é ténelem pótolhatatlan irtak róla, tudósok totta állandóan izgművészek évről é hozza, hogy meges értékehez képest, drága achátoszlopo harang óta még fiatal lord gondolt napon feldöntötte a vázával együtt. A latosabb műkinces tört darabokra. A összes műtörténelm Ó volt az, aki a egyetlen elpusztító

Igen, a halhata negativumok halha hatatlansága. És h sugárzó halhatatlan lését jelenti, a neg hatatlansága bélyeg dátuma egy ilyen zetet szölitja. 18 Moritz Benedikt zs Presse“ kiadója és Benedikt, akinek n dolgozott Theodor Presse“ munkatárs szivéből kirobant csább és legragyog gondolat, azt hitte, tésére hatalmas es Hiszen a nagytekin Freie Presse“nek irodalmi rovatvezes sorát meleg érde közönség: csak ir ezrei fogják napró mas politikai konc lépését keserű csal nismus bélesője m kipárnázva Moritz zott attól, hogy la cionista írásainak. lett volna győződve telenségéről, hanem depresszív üzleti ok csakhamar aktív ro ban a tehetetlenség Az ember a megke állani, hanem egyre kezdett irányban. H nista gondolat pro alapítani. A mozgale öltött, a világ sajtó erősebben foglalkoz akciójával, a török tárgyalat Herzille; a ajánlott föl a cionis Freie Presse“ mi felelt. Agyonhall legalább is akarta. gatás politikája cső telen-kelletlen mégi

Ha művészi hívtelk fa-, vas- vagy réz-

butort, zongorát

akar venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse SZÉKELY ES RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermel, asztalosok furnúrúrszükségleteiket legolcsóbban itt szereztetik be

Füszemben és zsidó rituá- legolcsóbb bevásárlási Rosenzweig Antalnak Cluj, Szechenyi-ter 37-38

Meghívó.

A KÖZGAZDASÁGI BANK RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG CLUJ-KOLOZSVÁR

folyó évi június hó 4-én délután 3 órakor az intézet helyiségeiben (Str. Memorandului 20. sz.) megtartandó

XIV. ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉRE

a t. részvényeseket tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése a múlt üzletéről, a zárszámadás előterjesztése, a nyereség felosztására vonatkozó indítvány és a felügyelő-bizottság jelentése. 2. Határozathozatal a tiszta nyereség hováfordítása, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére adandó felmentvény tárgyában. 3. Az igazgatóság jelentése az alaptőkének 6 millió lejre való felemelésének keresztülvételéről. 4. Az alapszabályok 4., 17., 21., 23., 24., 26., 29., 30., 32. és 34-ik §-ának módosítására vonatkozó igazgatósági javaslat tárgyalása. 5. Igazgatósági tagok megválasztása. 6. Felügyelő-bizottsági tagok megválasztása. 7. Alelnök, vezérigazgató, vezérigazgató-helyettes és intézeti ügyész kinevezése és szerződéseik jóváhagyása. 8. Esetleges indítványok.

A közgyűlésen résztvenni kívánó részvényesek tartoznak részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt legkésőbb 3 nappal a közgyűlés előtt, tehát folyó évi június hó 1-én déli 12 óráig az intézet pénztáránál elismervény ellenében letenni. A felügyelő-bizottság által megvizsgált zárszámadás, az arra vonatkozó jelentéssel együtt az intézet pénztártermében közszemlére ki van téve.

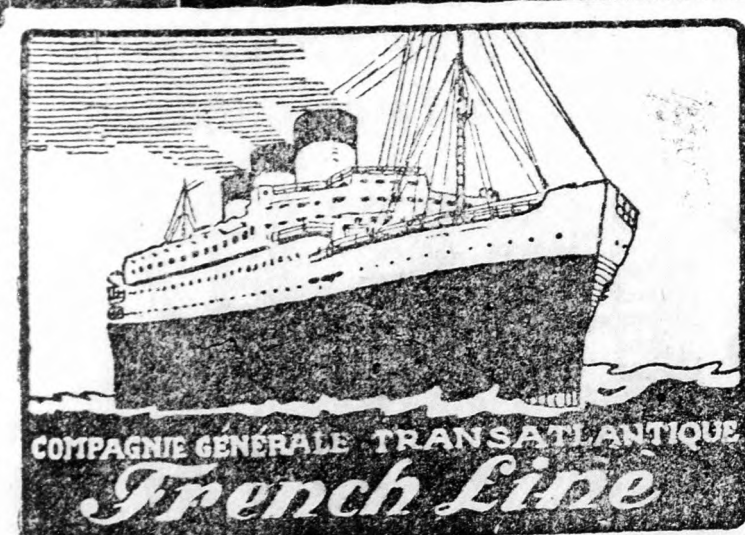
Mérlegszámla. Vagyon: pénztár 386.683.92, ingatlanok 1.875.077.05, értékpapírok 417.409, váltótárca 4.475.308, folyószámla - adósok 4.018.886, szavatosságok 606.155.55, berendezés 1, összesen 11.779.520.52. **Teher:** alaptőke 2.000.000, tartalékok: rendes tartalékalap 1.000.000, nyugdíjalap (intézet tulajdona) 280.000, kétes követelések tartalékalapja 250.000, összesen 1.530.000, betétek: takarékkönyvre 2.515.659.04, folyószámlán 1.623.689.02, összesen 4.139.348.06, folyószámlahitelezők 2.074.191.96, visszleszámitolt váltók 1.470.000, fel nem vett osztalékok 124.614.53, átmeneti kamat 59.144, nyereség: múlt évi nyereség 26.038.33, folyó évi nyereség 356.183.64, összesen 382.221.97, végösszeg 11.779.520.52. **Veszteség-nyereség számla. Veszteség:** tisztii fizetések, üzleti költségek, adók, illetékek és házbér 2.188.800.97, nyereség múlt évről áthozva 26.038.33, folyó évi nyereség 356.183.64, összesen 382.221.97, végösszeg 2.571.022.94. **Nyereség:** áthozat múlt évről 26.038.33, kamattartalékok és különféle nyereségek 2.525.217.61, értékpapirkamat 16.950, kétes követelésekből befolyt 2817, összesen 2.571.022.94. Cluj-Kolozsvár, 1923 december hó 31-én. **Az igazgatóság.**

a könyvelésért: Klein s. k., aligazgató.

Tavaszi újdonságok
érkeztek

Neumann M.

férfi- és fiu ruhaáruháza
Cluj, Piata Uniril No 14.

Nagy pünkösdi vásár Elysée

Arházban, Cluj, Cal. Regele Ferdinand
Wesselényi-utca 22 szám alatt, hol

harisnyaéskeztgyü
ujdonságok és mindenféle

masamód cikkek

előnyös beszerzés folytán igen olcsó árban árusítatnak.

Mindenhol csak

eredeli

CZELL-sört és LUTHER-sört
kérjen.

Telefon 516

Mosse 1155

Főraktár

Ciment, Dukasz & Tsa cégnél
Cluj, Str. Bucovina (v. Munkácsy-u.) 28

Most jelent meg!

A zsidó Balzac

MENDALE MOICHER SFURIM
humoros zsidó snorerregénye

A sánta Fiske

Az első jiddis regény magyar nyelven.

Ára 80 lej.

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Áldessen az Uj Keletben!

Luxusutazás — Gyorsutvonalak a francia kikötőkből:

New-York — Canada
Cuba — Mexiko
Venezuela - Haiti - Antillák
Marocco - Algir - Tunisz
és más kikötőkbe.

Információkkal és jegyekkel szolgál:
„SARNIA“ S. A. Bucurest.
Pasagiul Comédia
Táviratcím: Transatbuc.
Bador 259

Pünkösdi nagyvásár!

SZABÓ JENŐ

divatkülönlegességek
nagyáruházában

Cluj

Cal. Regele Ferdinand 5

	Lej
1 mtr. mosó-karton	23
1 mtr. mosó-batiszt	29
1 mtr. elsőrangú minőségű mosódelén	29
Sima creponok	33
Csikos és kockás Szádák, nyári ruhára	39
1 mtr. prima delén	43
Zefirek férfi ingekre	49
1 mtr. 80 cm. széles, elsőrangú minőségű mintás grenadin ruhákra	55
1 mtr. 100 cm. széles I-a csikos szövet	69
1 mtr. 100 cm. széles Eponge szövet	93
1 mtr. 100 cm. széles I-a kockás szövet	95
Mosó nyerselymek, színekben..	195
1 mtr. férfiruhára való mosó Covercoat, 130 cm. széles....	175

Még eddig nemlétezett árak pünkösdig
érvényesek.

Raktárra érkeztek francia nyári divatkülönlegességek.

Napernyőkben óriási választék.

Nagy maradékvásár.

Telefon **4-79** Telefon

